

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:

Dr. Rajk Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:

Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:

Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1:50. Egyes
szám ára 12 fillér.

A király kegyelme ad a vasutasoknak.

Feltétlenül megbízható forrásból kapjuk azt a várva-várt s a felizgatott kedélyeket lecsillapító hírt, hogy a király a *bünpörbe fogott sztrájkoló vasutasok ügyében még e hét folyamán el fogja rendelni a pertörlést.*

A király kegyelme voltaképpen nem egyéb ebben az esetben, mint a törvényes igazságnak a legrövidebb utra való terelése. Hogy ez így van, azt érdekesen és nagy készütséggel fejti ki egyik legkiválóbb büntető-jogásunk.

A törvényes igazság az, — mondja — hogy azok ellen, akik nem tettek egyebet, mint azt, hogy sztrájkoltak, vagy a sztrájkot vezették, semmi néven nevezendő büntetésre méltó cselekményt, az érvényes büntetőtörvénykönyv alapján konstalálni nem lehet, továbbá az, hogy még akkor is, ha lehetne, az előleges letartóztatás, illetve vizsgálati fogásba való helyezés minden körülmények között törvényellenes.

A vasuti tisztviselő, a most fennálló büntető törvény alapján, nem köztisztviselő, de a dolog természeténél fogva

sem lehet annak minősíteni. A bíróságok százszor kimondhatják azt, hogy a vasutas is köztisztviselő, ha a hatalomnak ezzel szolgálatot akarnak tenni, azért százszor nem lesz az, sem a törvény, sem a józan ész szerint. Mert köztisztviselő csak az, a büntetőtörvénykönyv 146. §-a szerint, aki az állam közigazgatásában, vagy igazságszolgáltatásában *hatósági* teendőket teljesít, továbbá azok, akik az állam, törvényhatóság, vagy község által *közvelenül* kezelt közalapítványoknál, kórházaknál vannak alkalmazva.

A vasut pedig nem egyéb, mint az állam *fuvarozási üzlete, de nem állami intézmény*, nem tartozik az államnak sem rendelkező, sem a törvényt végrehajtó feladatai közé, hogy vasutja legyen. Hisz van olyan vasut is, mint például a déli vasut vagy a legtöbb vicinális vasut, amely magántársulatok tulajdona és egészen ezeknek kezelése alatt áll, ami nem lenne lehetséges, ha a vasuti ügy mint ilyen, állami közhatalósági ügy lenne. A vasutas nem is kapja fizetését közvetlenül az államtól, a kir. adópénztártól, hanem a *vasuti pénztárból. Nyugdíját* sem kapja az államtól, hanem külön nyugdíjintézetük van a vasutasoknak. Nem is teljesít közfunkciót, hanem csak üzletit.

Egyetlenegy esetben vonható csak bűnügyi tekintetben felelősségre a vasutas, mintha köztisztviselő volna, t. i. ha közpénz bíztatik reá és azt elsikkasztja, de ez irányban mindenki, *még az utolsó napidíjas is* e módon büntetendő, *aki eskül sem lesz* s aki esetleg csak ez egyetlenegy esetben, külön megbízatásnál fogva járt el abban az ügyben, amelyben a közpénzt elsikkasztotta.

Hogy a közhivatalnok hivatali kötelességeinek teljesítését *megtagadhassa*: annak mellözhetetlen feltétele, hogy valaki, aki arra hivatva van, törvényes kötelességének teljesítésére *előbb föl hívja*, mert aminek teljesítésére föl sem hívnak, azt megtagadni sem lehet. A vasutasok sztrájkja azonban egyáltalában nem vonható a hivatali kötelesség teljesítése megadásának fogalma alá sem, nemcsak azért nem, mert semmiféle felsőbbség meg nem jelent köztük és fel nem hívta őket a teljesítésre és mert annak dacára is megtagadták volna, hanem különösen azért, mert ez a sztrájk absolute nem is volt megtagadás, hanem *kilépés* a szolgálatból. A sztrájkolók azt mondták, *kilépünk a szolgálatból*, ha jobb fizetést nem adnak. Kilépni pedig a szolgálatból, *lemondani* róla, azt semmiféle büntetőtörvény sem büntetheti.

TÁRCA.

Első sétám Madridban.

Irta: Richter Mátyás, főgymn. tanár.

Kármelhegyi Boldogasszony napján (júl. 16.) reggel érkezünk Spanyolország fővárosába, Madridba. A városon kívül levő indóházról a *Grand Hotel Peninsular* rozoga omnibuszain lónagyságu csengős öszvérek vittek bennünket, istentelen rossz kövezeten, a város szívébe. Mikor aztán a *Calle Mayor* sima aszfaltján minden zökkenés és rázás nélkül a legnagyobb könnyedséggel gördült tova az ócska jármű s kezdtük helyreigazítani megkínzott tagjainkat, megálltunk. Egy négyemeletes, de szánalmas külseje után itélve, nem valami elsőrangú szálloda előtt voltunk.

A kapuban és a földszinti termekben az összes személyzet leskelődött ránk. Hol innen, hol onnan dugta elő bozontos fejét egyik is, másik is, csupa kíváncsiságból, miféle népség lehet az a magyar? A pincérek és bérszolgák mosolygó ábrázattal, a legmélyebb hajlongással és a legnagyobb udvariassággal fogadtak bennünket. Habár egyiknek sem volt szava hozzánk, tettükkel bebizonyították, hogy anynyit leolvassnak az arcunkról, hogy nem üres zsebbel jövünk. Mert az a fő!

Annál többet beszélt azonban egy cingár, roppant fürge emberke, — még magyarul is egy-két szót, — és ez nem volt más, mint a számunkra előre megfogadott . . . vezető, aki mindjárt az első úton arról lett nevezetes, hogy nem ő vezet minket, hanem a Baedeker és a térkép útmutatása szerint . . . mi őt. Tipikus vonásai, viselkedése, ugrádozása, főleg pedig a német szó kiejtése után azonnal tisztában voltunk, kihez van szerencsénk. Köszöntése után az volt az első kérdése:

— Akarja-e a tisztelt társaság a mai bika- viadalt megnézni?

— Hogyne! — kiáltánk leírhatatlan örömmel egyszerre valamennyien, — Spanyolország legnagyobb nevezetességét ne néznők meg? Hát hétköznap is van?

— Kérem, a mai nap nem hétköznap. Júl. 16-a Spanyolországban ünnepnap. Ha a t. társaság meg akarja nézni a délutáni viadalt, jó lesz a jegyekről azonnal gondoskodni, mert délután már késő!

Miután poros külsőnk és tátongó ürességgel telt belsőnk rendbehoztuk, két tagból álló küldöttséget menesztettünk a vezető vezérlete alatt a jegykiadó hivatalba.

Én is utánok ballagtam, de nem sokáig. Egy nagy népcsoport előtt elváltam tőlük.

Kíváncsiságból a nép közé furakodtam, hogy

megtudjam, verekedés, szerencsétlenség vagy haláleset történt-e ott? Egyik sem. Sokkal ártatlanabb dolog hozta össze a népet. A járda és a kocsit szélén ugyanis egy különös, csupa műkedvelőkből álló zenekar ütötte fel tanyáját. Vakok, sánták, bénák, szóval nyomorékok zenetársulata tartott ott az Isten szabad ege alatt hangversenyt. Szánalmas külsejűk és ütött-kopott hangszereik láttára — hegedű, fuvola, cello, guitarre, cimbalom és harmonium — füstbe ment minden reményem, hogy itt műélvezetben lesz részem. Nem csalódtam. Ilyen *bandát* keresni kell. Mikor rágyujtottak az első nótára, azt gondoltam, hogy a felvidéken vagyok. Péter és Pál napja körül ugyanis a szegény tótok aratni mennek az Alföldre; ilyenkor egyik-másik felcsap zenésznek és búját-bánatát az itókán kívül a muzsikába fojtja. Ha egy községbe érnek, egy forintos hegedűjökkel oly zenebonát csapnak, hogy ember legyen a talpán, aki nyugodt kedélyhangulatát meg tudja őrizni, s hanyatt-homlok nem rohan befelé az utcáról. Ilyenforma volt a madridi zenészek játéka is.

Hol találtak egymásra? Ki volt mesterök? Tanította-e őket valaki hangszert hangolni? Tanultak-e valaha csak egy darabot is? Tartottak-e csak egyszer is próbát? — nem süghat meg, de kötve hiszem. Minden össz-

Az új pénzügyintézet.

Lapunk legutolsó számában közölt ama hírünk, hogy a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank fiókintézetet létesít városunkban, a legnagyobb rokonszenvvel találkozott minden vonalon. És ez nem csoda. Iparosaink, kereskedőink és kisbirtokosaink egy új éra felvirradását vélik e hírrel kapcsolatban, szélteben beszélgetvén róla, hogy a mai nyomasztó viszonyok úgy az ipari, mint a kereskedelmi téren meg fognak változni gyökeresen. És mi azt hisszük, hogy reményeikben csalatkozni nem fognak.

Iparunk és kereskedelmünk fejlődésének egyik kerékkötője volt eddig az a körülmény, hogy kölcsönhöz úgy az az iparos, mint az a kereskedő csak nehezen juthatott s ha nagy keservesen hozzá is jutott, méreg drága kamatot kellett fizetnie. Pedig micsoda fontos tényező úgy az ipar, mint a kereskedelem, nemkülönben a mezőgazdaság terén, hogy a hitel igénylők ne bényítassanak meg, — legtöbbször már vállalkozásuk elején — óriási kamatterhekkel! Hány életrevaló vállalkozás ment már ily módon tönkre! Erős a hitünk, hogy e tekintetben nem lesz panasz ezentúl. A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank, mely az európai pénzpiacra oly előkelő helyet elfoglaló Magyar Általános Hitelbankkal áll élénk nexusban, ha kell, milliókat fog Baja városában és annak környékén elhelyezni az ipar, a kereskedelem és mezőgazdaság felvirágoztatására.

Hogy a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank igazgatósága elhatározta, hogy Baján létesít fiókintézetet, annak előzménye van. Csányi János, a főintézet vezérigazgatója, a helyi választmánynak, Drescher Gyula lakásán megtartott első ülésén nagyszabású beszédben fejtette ki azokat az okokat, amelyek őt a fiók-

intézet létesítésére bírták. Sajnos, azok az okok a mi nyomorúságunkban találhatók meg.

— Beutaztam — úgymond — egész Délmagyarországot, voltam Ujvidéken, Szabadkán, Zentán és Zomborban is, tanulmányoztam a hitelviszonyokat mindenütt és azt a tapasztalást szereztem, hogy azok épp Baján a legkedvezőtlenebbek s így éppen Baján van a legtöbb kilátása a pénzügyintézetnek arra, hogy saját érdekeit a közérdekkel összhangba hozva, Baján és környékén nagyobb mérvű befektetéseket eszközölhessen.

Sokat, nagyon sokat mondott e pár szóban a bank érdemes vezérigazgatója, Csányi János, ki szóbeli expozéjában az itteni pénzügyintézetek bírálatát teljesen mellőzte, — amit csak természetesnek találunk, — mi, a magunk részéről azonban az itteni áldatlan pénzügyi viszonyokat azon körülménynek tudjuk be, hogy a bajai pénzügyintézetek vezetőségét az egyes hitelügyletek elintézésénél nem a céltudatosság, hanem gyakran személyi motívumok vezérlik, nem is szólva arról, hogy mily gyakran nyúlnak e dologba a politikai önzés szálai. E tényekhez társul szegődik még az a kardinális hiba, hogy bajai pénzügyintézeteink teljesen szem elől tévesztik, miszerint nekik saját érdekei istápolásán kívül a közérdekkel is kell valamiképp törődniök. A közérdek pedig abban vajmi kevés ápolást talál, hogy ha szemben a tartós pénzűbőséggel állandóan 7, 7½, és 8%-os kamatláb mellett nyújt kölcsönöket.

Azaz, hogy nem egészen így áll a dolog. Adnak az itteni pénzügyintézetek kisebb, talán 5¼%-ra is pénzt; de kiknek? Épp a vagyonosoknak, úgy okoskodván, hogy kisebb itt a rizikó. Pedig ez nem helyes elv. Mert igaz ugyan, hogy az a gazdag ember nagyobb ösz-

szeg pénzt vesz igénybe, mint a szegény, nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy az a gazdag is, épúgy, mint a szegény, csak akkora összeget kaphat, mint amekkorára teljes biztosítékot nyújthat az illető pénzügyintézetnél. A biztosíték tehát mindkét esetben teljesen egy értékű.

Szolídnak mondható-e vajon az a kereskedő, aki szegény embernek drágább áron árusítja a portékáját, mint a gazdagnak? Ugyebár nem! Pedig sajnos, a bajai pénzügyintézeteknél eddig ez a mód járta. Nos, ha járta eddig, aligha fog járni ezentúl. Jön a konkurrencia!

Ennek áldásait kisbirtokosaink fogják élvezni első sorban. Különösen a magyar földművelőnek van meg az a speciális vonása, hogy utolsó lehelletéig ragaszkodik a földjéhez. El nem adja, még ha két árát ígérnek is érte, — ha csak nincs reá kényszerülve. Gyakran jut azonban abba a sajnálatos kényszerhelyzetbe, hogy földjén túl kell adnia, csak azért, hogy az éveken át felszaporodott adósságát rendezhesse. Hogy hogyan szaporodik fel a kisbirtokos adóssága? Nagyon egyszerűen. A nagy kamatterhek mellett egy két rossz esztendő, épen elegendő arra, hogy eladósodjék, vagy tönkremenjen az a kisgazda. Hogy a nagy kamatterhek a konkurrencia által jelentékenyen redukálódni fognak, az több mint bizonyos.

Nem ismerjük teljesen az intézet terveit, annyit azonban már is tudunk, hogy ha az kellő támogatásban részesül, nagyszabású befektetéseket is fog létesíteni Baján, melyek a város iparának és kereskedelmének fejlődésére szintén jelentékeny befolyással fognak bírni.

A legmelegebb rokonszenvvel üdvözljük tehát a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank igazgatóságát a bajai fiókintézet megalapítása alkalmából. Az intézet működését élénk figyelemmel fogjuk

hang nélküli játékuk azt a benyomást tette rám, hogy véletlenül akadtak egymásra, és közös sorsuk: a nyomorúság egyesíti őket. A rengeteg sok vak és nyomorék koldus, kik Madrid utcáit ellepik, többnyire valami hangszer kezelésével szórakoztatja, és indítja könyörületre a járó-kelőket. Úgy látszik, ha úgy ketten-hárman találkoznak, összemérik fegyvereiket, és . . . húzzák . . . húzzák . . . keservesen. Borzasztó hamis összevisszaság a játékuk! Taktusról persze szó sincs. Hiába is verné akármelyikök, hiszen a legnagyobb része úgy sem látja. — S ha legalább hallásuk volna! De arra egyikök sem lehet valami nagyon kényes, mert teljes lehetetlenség, hogy egyik-másik ne figyelmeztetné kedves kollégáját, hogy reperálja meg az instrumentumát, és ne kínozza a tisztelt publikumot. Nem a hangszeröket reszelik vagy verik ezek, hanem az ember dobhártyáját.

Hallgatóságuk azért mindig van. Az ingyenélő csöcselék óraszám is ott »élvez« körülötünk, hisz ingyenkoncert. Igaz, hogy olyan is az! De azért mégis elmondhatja, amit a bajai ember épen nem, hogy térzenét hallgat.

Itt történt meg életemben először, hogy a térzene elől megszöktem.

Alig értem a harmadik ház elé, már egy új ének- és zenekedvelőnek az előadása vonta magára figyelmemet. Egy jóképű vak asszony gitarré-kiséret mellett szólózott, kis leánya pedig tányérozott. Ámbár megesezt a szívem rajta, de csengőnek semmiképp sem mondható

hangja, hamis éneke és rossz kísérete mégis kihozott a flegmából, és rohantam előre . . . el valami tisztább légkörbe! Pedig . . . beh sokszor láttam és halottam még aznap is szegényt!

Nemsokára a szép *Puerta del Sol* téren voltam, ahol már igazi fővárosi életet találtam. Az elegáns világ sétateré és találkozó helye ez, azonkívül a belváros minden részébe induló villamos kocsik kiinduló pontja. Nyüzsgő élet, zaj, láрма mindenfelé. Ember ember hátán; kocsi kocsit ér. Szünet nélkül szól a villamosok csengője, hogy a sineket is ellepő sűrű emberáradat között baj nélkül utat vág-hasson magának.

A járdát mindenütt sétáló vagy álldogáló és cigarettázó caballérok foglalják el, de mihelyt valahonnan előbukkan egyike a szép mantillás hölgyeknek, azonnal a legnagyobb tisztességtudással és udvariassággal utat nyitnak neki. Az bátran lép el közöttük, mert semmiféle insultustól vagy arcpirító megjegyzéstől nem kell tartania. Szépségük bámolatra ragadja az embert. Én csak azt szeretném tudni, miért akar egy igazán szép lány vagy asszony még szebb lenni, mint a milyen? Festeni sem lehet tökéletesebb szépségeket, mint a milyenek Madridban oly sokan vannak és ők mégsem sajnálják a természetadta szép vonásokat mindenféle pamacsos »tökéletesíteni.« Csupa szokásból teszi kivétel nélkül mindegyik, de oly művészettel, hogy csak igazi éles szem veszi észre.

A tömeg között hol itt, hol amott egy-egy borotvált képű, fiatal, szép daliás alak tűnik fel, feje búbján copfjal; ezek a spanyol nép kedvencei, a bikaviadal küzdői, a torerók vagy toreadorok. Előttem már nem ismeretlenek. Három-négy ilyen alak a szép Provençetól kezdve utitársunk volt. Először komédiásoknak néztük e copfos fiatal embereket, széles karimájú kalapjukban, alul-fölül szűk nadrágjukban, csak Spanyolországban tudtuk meg, kik legyenek ők és mi a foglalkozásuk.

Az utcasarkokon nagy plakátok vannak felragasztva, tele nevekkel és bikákkal; hirdetik a délutáni bikaviadalt. A tér legfeltűnőbb helyeit pedig egy-egy szép espadának vagy toreadornak festett mellképe díszíti, ki, ha néhányan megállnak a kép előtt és csodálják erős izmait vagy dicsérik szép vonásait, véletlenül épen arra sétál, büszkén, magasan hordva fejét, hogy a báméskodók a valóságban is láthassák s megtudják, hogy a kép nem csal. Azonnal felismeri mindenki s rajta felejt szemét, mert valóban férfi szépség. Nem csoda, ha irigykedve és sóvárogva tekint rá az emberiség egy része.

A kirakatok tele vannak a bikaviadal egyes jeleneteivel, valamint a küzdők arcképeivel. Roppant kelendőségnek örvendenek! Nincs idegen, ki ezekből emlékül ne venne s széjjel ne küldözné a világ minden tájára.

A legnagyobb és izlésesen berendezett kirakat előtt én is megállok és gyönyörködöm a szép képekben. Több járó-kelő követi példá-

kísérni s lapunk mindannyiszor rendelkezésére fog állani, valahányszor olyan akciót indít meg, amely városunk és vidéke iparának, kereskedelmének és mezőgazdaságának támogatását és felvirágoztatását célozzák.

Kérünk sétahelyet.

Most, hogy a korzózás divatja és szükségessége a sajtó útján szellőztetve gyakorlatilag is városunkban meghonosodni kezd, önkéntelenül fölmerül az az aggodalmunk, hogy közönségünk akár a Fő-utcát, akár más belvárosi utcákat választ meg sétahelyül, egészségi szempontból mindannyi alapos kifogás alá esik.

Az utcaseprés kezdetlegessége, részint az öntözés hiánya, sok helyütt pedig a csatornákból kiáradó bűz tűrhetetlen terjedése igazán egy utcát sem praedestinálna arra, hogy abból igazi egészséges, jó levegőjű sétahely legyen, ahol úgy a felnőttek, mint a gyermekek kellemes üdülésüket találják.

Nézzük csak végig a sugovica-parti esti sétahelyet, ahová sokszor százával tódul közönségünk levegőt keresni.

És mit talál? Sötétséget, port, a közvetlen mellette állomásozó 30 bérkocsi nyomában támadó egészségtelen kigőzölögést, a Sugovicán túl levő hajójavító műhelyből áterjedő kátrány-szagot és ami fő a Sugovicába öző szennyvizek okozta egészségtelen levegőt. Hogyha Baján az egészségügyi bizottság lelkiismeretesen akarná hivatását betölteni, ezt a sétahelyet egyenesen betiltaná, annyival is inkább, mert újabb a közkórházból kifolyó nagy mennyiségű fekália, a tisztító készülék még nem egészen pontos működése folytán, még jobban megfertőzi a Sugovica vizét.

A vasuti kert egyedül válhatnék alkalmas sétahelyül, de először oly annyira poros és elhanyagolt, hogy a sétáló közönség üdülési igényeit ki nem elégítheti, ezenfelül távolságánál fogva és a hozzá vezető utak rongáltságánál fogva a közönség nagy részétől hozzáférhetetlen, mégis azonban kis jóakarattal, talán mint ideiglenes szükséges rossz, lehetne jókarban tartás mellett a közönségnek sétahelyül nyújtani, s kellő számú

lámpával megvilágítva, a kéteesség homályából is kiemelni.

Mindez azonban csak ideiglenes rendezés lehet, mert nekünk a város közepén egy gyermek játszótérrel egybekötött egészséges sétaterre van égető szükségünk és sürgősen elvárjuk ezen már sokszor megostorozott tűrhetetlen visszasság megszüntetését!

A közigazgatási bizottságból.

Baja város törvényhatósági bizottsága f. hó 4-én, szerdán tartotta május havi rendes ülését, amelyen az összes bizottsági tagok megjelentek.

Schmausz Endre főispán reggeli 9 órakor megnyitotta az ülést. Erdélyi Gyula főjegyző előterjeszti a polgármester havi jelentését, amely statisztikai kimutatást ad az iktatók működéséről. A rendőrkapitány jelenti, hogy a múlt hóban 27 bűnügyben tétetett a bajai rendőrségnél feljelentés. 16 egyén került közigazgatási elbánás alá, kik közül többet a város területéről eltoloncoltak.

Két szeremlei és egy bajai asszony tejet és tejfölt hamisított, amiért a rendőrség a két szeremlei asszonyt, — 1 napi elzárásra és 40 kor. pénzbírságra ítélte. Felebbezések folytán az ügy a belügyminiszter elé került, ki az ítéletet helyben hagyta.

1902. évben több gazda jégkárt szenvedett és a városi hatóság hivatalból megejtette a kárbecslést. A fölmerült költségeket az érdekeltek által fizették meg. Ez ellen többen felebbeztek és most a belügyminiszter elrendelte, hogy ezen költségeket a törvényhatóság tartozik viselni. Ennélfogva mindenki, *aki nem is felebbezett*, három éven belül visszakapja a pénzét a városi pénztárnál, ha ott jelentkezik.

Dr. Bernhardt János tisztifőorvos jelenti, hogy a múlt hóban a közegészségügy nem volt kielégítő. Az általános körmozgalom emelkedett. Bejelentésre kötelezett hevenyfertőző betegség előfordult: vörheny 8, difte-

ritisz 5 és kanyaró 5 esetben. A múlt hóban született 24 fiú és 31 leány. Összesen 55. Meghalt 27 férfi és 34 nő. Összesen 61 egyén. Az apadás tehát 6.

Papp György pénzügyigazgató jelenti, hogy az adók ez év áprilisi havában sokkal kedvezőbbben folytak be, mint az elmúlt év hasonló időszakában. Befolyt egyenes adóban: ez év áprilisi havában 18590 K. 95 f. (m. év hasonló időszakában 7019 K. 66 f. Hadmentességi adóban: ez évben 90 K. (m. év hasonló időszakában 12 K. 45 f.) Bélyeg- és jogilletékben: ez év áprilisi havában 10.618 K. 38 f. (m. év hasonló időszakában 4468 K. 25 f.)

Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő jelenti, hogy meglátogatta a városi fiú polgári iskolát és a növendékek előmenetelével meg van elégedve. A kereskedelemügyi miniszter a bajai iparos tanonciskolának 2400 korona és a kereskedők tanonciskolájának 800 korona segélyt utalványozott a folyó iskolai évre.

Eperjessy kir. ügyész a jelentése folyamán felemlíti, hogy Bernschütz József megőrült. Minthogy a szabadkai kórházban kevés a hely, kéri, hogy a bajai kórház elmeorvosi osztályában vegyék fel.

Az államépítészeti hivatal főnökének jelentése után az ülés véget ért.

J ó k a i.

Érezzük a magunk kicsinységét, végtelen törpeségét. Belátjuk erőnknek silányságát, képességünk tehetetlenségét. Reszkető tollal szomorú hiradást kell írunk mindnyájunk mesteréről, Jókai Mórról. Lelkünk fáj, szívünkön átsajog a nehéz érzés, amikor írásunknak egyszerű, az ő nagy művészetéhez méltatlan szavakban kell kifejeznünk a nemzet megilletődését, amikor keresztülhatol valamennyiünk lelkén az a lesújtó hír, hogy Jókai Mór nagybeteg. Reménységünk van még, hogy a gyászos sejtelen, amely gondolatunkat átfogja, nem válik valóra és hogy a napsugaras tavaszi levegőben nem kell föltámadnia lelkünkben az elmulás borongó hangulatának.

mat. Egy ideig együtt nézzük, azután ők betérnek a kapún és eltűnnek a lépcsőn. Ugyanarra megy utas és nem utas, elegáns és nem elegáns publikum.

— Ezek nem lehetnek valamennyien e ház lakói, — gondoltam magamban, s én is felballagtam a lépcsőn.

— Ha nem jó helyre érek, gondom lesz rá, hogy idejekorán kijussak ismét az utcára, — biztatom magam.

Az első emeleten bekukkanok egy nyitott ajtón. N gy, egymásba nyíló termeket látok jobbról is, balról is, s azokban az én embereimet. Én is betértem. A képes levelezőlapok legelső madridi áruházában voltam. Valóságos muzeum ez. Száz meg száz üvegszekrényben, állványban gyönyörűbbnél gyönyörűbb képes-lapok vannak közszemlére kitéve.

Belépésemkor az »Adj Isten!«-re egy lélek sem válaszolt. Felém se nézett egy sem. Ha nálunk bemegy egy nagyobb üzletbe, hárman, négyen is eléd rohannak, mély hajlongások és gesztikulációk közt kiejtett »A szolgálj!«-jal, s agyonkínoznak kérdéseikkel: Mit tetszik parancsolni? Mivel szolgálhatok? stb. Itt nem fogadott senki, nem kérdezte senki, mi járatban vagyok, vagy miben lehetnek szolgálatomra, pedig minden második vagy harmadik szekrényénél állt valami fiatal kereskedősegéd-féle. Én se hederítettem rájuk, hanem körsétát tettem és szemügyre vettem mindent. Itt-ott meg is álltam, ahol érdemes volt. Ekkor láttam, hogy míg az ember valamihez nem nyúl, senki sem törődik vele, de

mihelyt kezébe vesz egy képes-lapot, azonnal ott terem egy segéd, s mint minden kereskedő, ő is csak dicsérni tudja portékáit. Alkúnak nincs helye, szabott ára van minden lapnak.

Mikor már mindent láttam és a szemem is belefáradt a sok kép nézésébe, gondoltam egy merészet és nagyot, és mint a muzeumokban szokás, szó nélkül kiléptem az ajtón. Amerre jöttem, arra távoztam.

Csakhamar ismét a néptömeg közt voltam és befordultam egy-két utcába, hátha hamarosan ott is látok valami újat. Amint ott a szép négy-ötemeletes házakat vizsgálgattam, feltűnt, hogy erkélyes ablakjaik egy-egy rostélyára palmaág van ráfónva. Ennek oka után tudakozódva, megtudtam, hogy ezek a virágvasárnapján megszentelt palmaágak, s amely ház ilyenekkel fel van díszítve, azt kerüli az elemi csapás.

A belváros nagyobb utcáiban villamos kocsik közlekednek, a külvárosból pedig omnibuszon szállítják be a népet csengős öszvérek.

Különös látványt nyújtanak a teherkocsik. Valamennyi kétkerekű nagy kordé. Ezeket vagy két egymásmellé járomba fogott ökör húzza, vagy 3—6 öszvér, csak hogy nem egymásmellé vannak befogva, hanem egymás után haladnak kellő komolysággal, legelől pedig vezeti a menetet, mint legokosabb . . . egy kis csacsi, hogy baj ne essék. Ezen kordék kerekerei oly nagyok, hogy átmérőjük legalább is három méter.

De . . . hazatérek már, mert még elsodornak

valamerre, akkor azután kereshetem honfitársaimat!

Irigység tárgya valék, mikor madridi élményeim a szállodában búsuló magyaroknak előadtam. Szinte felvillanyoztam a fáradt kedélyeket a Puerta del Sol-téren látottak elmesélésével, különösen, hogy én a mai bikaviadal küzdői közül néhányval már találkoztam.

— Hol, merre vannak? Szépek-e? Fiatalok-e? stb. — ostromoltak folytonos kérdésekkel társaságunk hölgytagjai.

Csupa szem-fül volt valamennyi, mikor elmondtam, hol láttam őket életnagyságban és hol az arc- vagy mellképöket? Hogy most hol vannak, melyik füstös kávéházban cigarettáznak vagy limonádéznak, azzal nem szolgálhatok.

Ekkor megérkezett a kiküldött bizottság a jegyekkel. 6 peseta 50 ct. volt egy jegy az árnyékos oldalon, legalul az első sorban.

Éljenezés, taps s a lelkesedés hangos kitörése hangzott a jegyek láttára.

— Bárcsak már 16 óra (d. u. 4) volna, hogy mehetnénk! — kiáltanak egyesek.

— No, csak ne legyen még, mert éhesen még meghalni se szeretnék! — jegyzé meg kedélyes társunk.

Nem érdekelte azokat késő délutánig semmi, csak a bikaviadal. Testileg ugyan velünk tartottak mindenfelé, de eszük a cirkuszban szórakozott. Szép ábrándképeiket nem romboltuk széjjel, tudtuk jól, hogy majd ledönti őket néhány óra múlva maga a valóság.

Valamennyiünknek, akik tollat fogunk a kezünkbe, mestere, minden élő magyar ember között az első, távozni készül. Utja van; immár az indulás előtt áll. Oda készül, ahol társai vannak: a nagyok, a félistenek, a dícsők, a magasztosak, a férfiak. A nemzet aranykorának egyik kiválósága, az utolsó, a legértékesebb s legesodásabb erejű gárdából, immár lélekben a történelemé, és ha valóra válik a gonosz sejtélem testben is azé lesz.

A történelemben, legkivált az irodalomtörténetben a legragyogóbb név a Jókai Móré s érdekes, hogy ez a név nem a zseninek azzal az imponálóan hatalmas súlyával, szinte megközelíthetetlen arányaival áll előttünk, mint Arany János, Petőfi Sándor, Kossuth Lajos, vagy Deák Ferenc, hanem a munkásság, a sokoldalúság és a tett emberének azzal a kiválóságával, amely mindenkorra biztosítja a hallhatatlanságot. Jókai nem az abszolút nagy zseni, mint négy nagy kortársa, hanem valamennyi kiválóságának s törekvésének egységesítője.

Jókai élete a magyar történelemnek minden újabbkori mozzanatával összeforr. Gondolataival és cselekedeteivel sokszor irányítólag hat a nemzeti életre és az így kialakult eszmének ő a legértékesebb kifejezője. Meglátja a dolgokban az igazságot és az érdemeset, nem mellőzi el soha a nemzeti célok s törekvések érdekeiért való munkálkodást, nem szűnik meg rámutatni a teendőkre és az elkövetett hibák kijavítására, legkivált pedig nem véti el soha nemzeti jellegünknek helyes megítélését. Ilyenformán természetes, hogy azok a művei, amelyekben leginkább kiragyognak ezek a fényes kiválóságai, mindenkoron irodalmunk első alkotásai között lesznek. Az a hatás pedig, amely működése nyomán járt, minden tekintetben a legjótékonyabb s legnemesebb volt.

Az új Magyarország kialakulásának főrézese az az öreg ember, aki életének utolsó napjait éli. A nemzet szeretete, rajongása, mérhetetlen ragaszkodása állja körül betegágyán. A hit, amely bennünk él, azonban reménységgel van teli.

Reménységünk nagy és hitünk erős. Bizunk a gondviselés erejében és a milliók ajkáról az ég felé emelkedő imádság varázsában.

HIREK.

Jókai meghalt. Lapunk zárta előtt vettük azt a megrendítő hirt, hogy *Jókai Mór*, nemzetünk büszkesége, a költő- király, örök álomra hunyta le szemét. Meghalt, hogy halhatatlanná legyen, meghalt, gyászt borítva az egész magyar hazára.

Személyi hírek. *Dr. Rajk* Aladár orsz. képviselő f. hó 6-án a fővárosba utazott, hogy jelen legyen a képviselőház harmadik ülésének megnyitására. — *Polgár* József törvényszéki elnök a napokban városunkba érkezik, a járásbírói hivatalok ügykezelésének megvizsgálása végett. Mintegy tíz napot fog Baján tölteni.

Gróf Teleky József, a dunapataj—bajai vasút előmunkálatainak engedményese csütörtökön a vasút ügyében Baján időzött.

Kossuth Ferenc betegsége. *Kossuth* Ferencnek, a függetlenségi és 48-as párt elnökének állapotában kedden visszaesés állott be. A már lábadozó beteg térdizületében támadta meg súlyosan csúzos bántalma, amely újból ágyba döntötte. Kossuth Ferencet, mint tudósítónk sürgönyzi, szerdán átszállították a Lukács-fürdőbe, ahol megkezdte a kurát.

Új pénzügyi Baján. Mult számunkban megemlékeztünk már arról, hogy a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank nagyszabású fiókintézetet létesít városunkban. E hírünk kiegészítéseként közöljük, hogy a helyi választmány megalakult és pedig a következőképen: Elnöke: *Drescher* Gyula; tagjai: *Dr. Rajk* Aladár orsz. képviselő, *Dr. Nyiraty* János, *Pollák* Lajos, *Reich* Vidor, *Mikolics* Ignác, *Weisz* Nándor, *Goldschmid* Zsigmond, *Dr. Hermann* Adolf, *Grünhut* Miksa és *ijj. Wagner* Antal. A fiókintézet főnöke: *Breuer* Zsigmond, ki a fiókintézetet céget, — az anyaintézet által kiküldendő egyik főtisztviselővel, az igazgatóság meg-

hatalmazása alapján collective fogja jegyezni. A fiókintézet *Drescher* Gyula házában, a jelenleg *Grauaug* bankház által bérelt helyiségben lesz, mely azonban modern pénzügyintézetek mintájára fog átalakíttatni. A fiókintézet f. évi augusztus hó 1-én kezd meg működését. Az intézet ügyésze *Dr. Herman* Adolf választmányi tag.

Esküvő. *Schmidt* Gyula bajai gépgyáros f. hó 7-én d. e. 8 órakor esküszik örök hűséget *Schlipf* Gabriella urhölgynek, *Schlipf* József postatiszt szeretetreméltó leányának.

Casino estély. A bajai Casino f. hó 11-én, szerdán táncvigalommal egybekötött családi estélyt rendez.

Előléptetés. *Viczián* Ádám, és *Kézmárky* Béla helyben állomásozó honvéd-husár hadnagyokat, a májusi előléptetések alkalmával főhadnagyokká léptették elő.

A tőkekamat-adóügyeket most rendezték Baján. Ez ügyben három hétig működött Baján a pénzügyigazgatóság két kiküldöttje: *Szabó* Nándor ellenőr és *Csolyuszka* Márton számtiszt. A két pénzügyi tisztviselő itt működéséről az érdekelt közönség a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg. Amíg eddig az ilyen ügyeknél mindig csak arra gondoltak, hogy a polgárokból minél többet lehessen kisorsfolni, tekintet nélkül arra, hogy az jogos-e, avagy nem, addig most *Szabó* és *Csolyuszka* a legméltányosabban jártak el és a polgársággal szemben a legnagyobb előzékenységet tanúsították, mindenkinek a legmészebb menő felvilágosításokkal szolgáltak. Úgy látszik, hogy az új pénzügyigazgató új, egészséges levegőt és szellemet hozott a zombori pénzügyigazgatósághoz.

Államsegély. Az ipar-és kereskedelemügyi miniszter a bajai iparostanonc-iskolának ezen folyó iskolaévre 2400 korona és a kereskedőtanonc-iskolának 800 korona államsegélyt utalványozott ki.

Választók névjegyzéke. Csütörtökön tették ki közszemlére a jövő évi választók névjegyzékét. E szerint van Baján összesen 1336 választó. A városrészek között a következőképen oszlik ez meg: A Belvárosban van: 648 választó, a Józsefvárosban 172, István megye városrészben 89, Katona városban 96, Kiscsávolyban 62, Homok városban 141, Szállás városban 112, Rókus városban 25, Szent János városrészben 16 és a külterületen és a pótlólag felvettek száma 42.

A földbirtokosokhoz. Tudomásunk szerint előfordult azon eset, hogy több földtulajdonos, akik annak idején jégkárt szenvedtek, a városi tanácsnál a közigazgatási jégkárbecsülés költségeit megfizették. A belügyminiszter rendelete alapján azonban ezen költséget a közigazgatási hatóságnak kell fedeznie. Akik tehát ilyen költséget fizettek, jelentkezzenek a városi pénztárnál, az annak idején befizetett összeget a város három éven belül visszatéríti.

Jönnek a csendőrök. Május hó 15-én egy új fejezetéhez jut a bajai közrendészet. A közrendészetet átveszi a csendőrség. E hó 10-én megérkezik a kerületi csendőrszázados, hogy megtegye végleges intézkedéseit és május hó 15-én megérkeznek a csendőrök is. A megmaradó néhány rendőr működése közigazgatási ügyekre és a piaci rendészetre fog szorítkozni.

Polgármesterek kongresszusa. Május hó 30-ikán Nagyvárad városa vendégül látja a törvényhatósági városok összes polgármestereit, akik az előző évi megállapodáshoz képest e városban tartják harmadik kongresszusukat. A gyűlés az új székház dísztermében lesz, míg az előző estét ismerkedésre, a következő délutánt pedig a város meglátogatására s egy a fürdőbe tervezett kirándulással töltik el. A kongresszus napirendjének legfontosabb tárgya lesz a törvényhatósági, illetve városi tisztviselők fizetésrendezése, amely immár az országos akció jellegét öltötte magára s így bizonyosan a polgármesterek összejövetelén is keilő méltánylásban részesül. Városunkat *Dr. Hegedüs* Aladár polgármester fogja képviselni.

Dijlovaglás. A negyedik honvédhuszár-ezred Szabadkán, f. hó 7-én dijlovaglást rendez, melyen Bajáról a következő tisztek vesznek részt: *Hoffman* Lipót alezredes, *Hummel* Árpád, *Br. Podmaniczky* Endre, *Schnitzler* Károly századosok, *Vicián* Elek, *Olasz* Ödön, *Kézmárky* Béla, *Vicián* Ádám, főhadnagyok, *Marsó* László, *Fimpl* Ferenc hadnagyok.

Új vasuti menetrend. Az államvasutakon május hó 1-én életbe lépett az új, nyári menetrend. A szabadka—bajai vonalon nem állott be semmi változás, és így az új gyorsvonathoz nem kaptunk csatlakozást. A baja—zombor—ujvidéki vonalon azonban lényeges változás állott be. A régi két vonat a rendes időben közlekedik, de megindult egy új vonatpár is, amelynek következő a menetrendje: Bajáról indul reggel 7 ó. 12 p., Zomborba érkezik 9 ó. 32 p. Zomborból indul 12 ó. 57 p. és Bajára érkezik délután 3 óra 23 perckor.

Vasuti engedély meghosszabbítása. A kereskedelemügyi miniszter minap kiadott rendeletével 1905. április hó 5-ig meghosszabbította a gróf *Teleky* József nagybirtokosnak engedélyezett s Dunapatajról, Kalocsá, Homokmégy, Miske, Hajós, Nádudvar, Sükösd, Pest-Csanád és Baja-Szentistván községeken át Bajáig vezetendő rendes nyomtávu helyi-érdekű vasutvonalra vonatkozó előmunkálati engedélyt.

A póttartalékosok hazabocsátása. A közös hadügyminiszterium, mint Bécsből jelentik, rendeletet adott ki tegnap, hogy mindazok a póttartalékosok, kiket ez év febr. havában hívtak be szolgálattétel végett, azonnal hazabocsájtandók. Eredetileg még április 23-án haza kellett volna bocsájtani ezeket, de a közben kitört vasutas-sztrájk miatt nem lehetett. Azokra a tartalékosokra vonatkozólag, akik mint vasutasok a magyar államvasutakon való szolgálattételre behívtak, a magyar kormány még nem tett javaslatot a hadügyminiszteriumnak.

A szegedi koszorúzó katonák szabadulása. Szegedről írják: A gyászos emlékeztető Kossuth-szobor koszorúzásnak, amely tavaly október 6-án történt Szegeden, szerdán ért véget az utolsó fejezete. A katonai mérenylet áldozatai, a hazafias utászbakák szerdán szabadultak meg véglegesen. Ezek: *Dóczi* Antal és *Macsó* István. A másik kettő: *Pichlen* Lajos és *Csurka* István, akik ellen csak az emberkínzó vizsgálat folyt, már korábban szabadokká lettek. Szerdán váratlanul rapportra szólították őket. A leszerelést adták tudomásukra. Továbbá azt, hogy a hadügyminiszter a szenvedések kárpótlása ügyében legkegyelmesebben méltóztatott megengedni, hogy *Dóczy* egyszersmindenkora, *Macsó*t pedig egy alkalommal mentsék fel a köteles fegyvergyakorlatoktól.

Ujvidéki küldöttség a király előtt. Ujvidék sz. kir. város fejlődését nagy mérvben akadályozó, s a város egészségi viszonyain is károsan ható katonai vársáncok eltávolítása tárgyában az erre vonatkozó legfelsőbb engedély kieszközlése végett, a városi közgyűlés küldöttséget meneszt Budapesten a király elé. A küldöttség tagjai *Szalay* Lajos kir. tanácsos, polgármester vezetése mellett *Balla* Aladár városi főügyész, *Profuma* városi főjegyző, *Molnár* Hugó ref. lelkész, *Dr. Nemes* Sándor lapszerkesztő, *Radovanovic* és *Rohonyi* Gyula orsz. képviselők és *Vucsetics* Illés törvényhatósági tag. Ugyanez a küldöttség a kormánynál is tiszteleg egy Ujvidék—Pétervárad között állami erőforrásokból leendő állandó közúti hidnak kiépítése céljából.

A második gyorsvonat ekként közlekedik: Budapestről Szabadkára indul reggel 7 órakor s Szabadkára érkezik 10 óra 11 perckor. Szabadkáról Budapestre pedig este 6 óra 5 perckor megy s Budapestre érkezik 9 óra 20 perckor. Eszerint csakis az óbecse—zentai vonatnak van az új gyorsvonattal csatlakozása, ami bizony nem valami nagy előny a megyei érdekekre.

Állandó Dunahíd Ujvidéken. Nagy mozgalom indult meg Ujvidéken aziránt, hogy az eddigi katonai hajóhid állandó vashíddal cseréltessék fel. A város közönsége egyhangú lelkesedéssel tette magáévá az életrevaló eszmét s a legutóbbi közgyűlés feliratot intézett

a képviselőházhoz, az ügynek támogatását kérve. Az új hidat a jelenlegi hajóhid helyén óhajtják az újvidékiek felépíteni.

Helyszíni szemle. Megirtuk annak idején azt a rémes esetet, amelynek Angyal Sándorné esett áldozatul. Ebben az ügyben most erélyesen folyik a vizsgálat. Tegnap kiszállt a bíróság Szeremlére és magával vitte a négy vádlottat is, hogy ott a helyszínén a vádlottakkal tartsák meg a vizsgálatot. A négy vizsgálati fogolynak, amint végig kocsiztak a városon, sok bámulója volt.

Bernschütz örült. Emlékezetes még mindenki előtt, hogy Bernschütz József mennyi kalamitást okozott. Hol lopott, hol verekedett, hol egyéb büntetendő cselekményt követett el. Az orvosok konstatálták, hogy beszámíthatatlan állapotban van és volt, szóval gyógyíthatatlan bolond. A törvényszék kéri, hogy Bernschützöt, mint közveszélyes örültet a bajai közkórház elmeorvososztályába felvegyék.

Öngyilkosság. Jáger Rozália 19 esztendő cseléd-leány szombaton estefelé öngyilkossági szándékból marolúgot ivott. Dacára a gyorsan igénybe vett orvosi segítségnek megmenteni nem lehetett. Csütörtökön halt meg a városi közkórházban, emberfölötti kínok elszenvedése után.

Báthmonostor új plébánosa. A báthmonostori közbirtokosság mint kegyur Kuts János érseki biztos elnöklete alatt tartott gyűlésen 19 szóval 11 ellenében Vajda Ottó földinket: jankováci káplánt báthmonostori plébánossá választotta meg Novák Ferenc plébános helyébe, ki tudvalevőleg madarasi plébános lett.

Olcsóbb lesz a cukor. A nyerscukorpiacok már hosszabb ideje igen szilárd irányzatot követnek s az árak emelkednek, miután megbízható becslések szerint úgy Kuba sziget és egyéb gyarmatok nádcukortermelése, mint több európai államnak, főleg Franciaországnak, Belgiumnak és Oroszországnak cukorrépa termesztése jóval kisebb lesz az idén, mint tavaly volt. A finomított cukor ára azonban — mint a Magyar Kereskedők Lapja írja — a nyerscukoriparnak ez a szilárd irányzata eddig nem volt semmiféle hatással s a jövőben sem várnak, sőt biztosra veszik, hogy a finomítványárakat mielőbb le kell majd szállítani, minthogy az osztrák finomítók egyenesen rá vannak utalva arra, hogy a magyar piac felé való eladást forszirozzák és a karteljük kebelében mutatkozó differenciákat is aligha sikerül elosztatniok.

A Margittaszigeti ármentesítő társulat két szivattyutelepek terveit elkészíttetni s a szükséges szivattyurészek szállítását és felszerelését ajánlati uton biztosítani óhajtván, ezekre folyó évi április hó 25-iki határidővel árlejtést irt ki. Ez alkalommal nyolc cég pályázott. Németh Lipót miniszteri biztos a beérkezett ajánlatokra nézve meghallgatván április 27-én a véleményező bizottságot, ez Farkas Kálmán műszaki tanácsosnak, a m. kir. országos vízepítészeti igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztálya vezetőjének szakvéleménye alapján Ganz és Társa bpesti cég ajánlatát, mint legelőnyösebbet véleményezte elfogadandónak. Ez ajánlat szerint a karapáncsai (nagyobb) szivattyutelep gépberendezése 98330 K, a kengyai (kisebb) 34380 K-ba kerül, az összes évi üzemköltség pedig — hozzászámítva úgy az épületek, mint a gépek annuitásának törlesztését is — körülbelül 20000 K-t tesz. A miniszteri biztos is a Ganz és Társa cég ajánlata mellett döntött és mivel ugyanezen ülésen tárgyalásra került az épületekre hirdetett árlejtésen beérkezett három ajánlat is, a miniszteri biztos ezek közül Jelinek Ferenc apatini építési vállalkozót, mint legelőnyösebbet fogadja el. Ezen ajánlat szerint mind a két telepen az épületek fölépítése összesen 49990 K. 92 f-be kerül.

Daruvár fürdőből vesszük a következő értesítést. Gyönyörű kies fekvésű ásvány és iszapfürdők fáradhatatlan bérlősége a fürdő emelése érdekében már mult évben sikerrel megkezdett tevékenységét ez évben fokozott mérvben folytatja. Az ujonan épült »Jánosfürdő« impozáns épülete, — melynek földszintjét a fürdők és minden kényelemmel felszerelt olvasóterem, az emeletet pedig tekintélyes számú új, előkelő diszszel berendezett lakhelyiségek foglalják el, — ez idényben fog

rendeltetésének átadatni. Ezen palotaszerű épület fűthető folyosói a téli gyógykezelés létesítését teszik lehetővé. Az »Anna iszapfürdő« meleg, teljes iszapfürdőkkel, langyos és hideg zuhanyokkal szintén az idén nyitak meg; az ezenkívül eszközölt különféle új építések és átalakítások mind ama célt szolgálják, hogy eme föllendülő fürdőknek a hazai fürdők között első rangú helyet biztosítsanak.

A vasutasok sztrájkbizottsága szabadlábban. A budapesti királyi ítélőtábla szerdán délben fél egykor kezdte tárgyalni a letartóztatott sztrájkbizottság ama felfolyamodását, amelyben szabadlábba helyezésüket kéri. A királyi tábla úgy határozott, hogy a vasutasokat mind szabadon kell bocsájtani, mert letartóztatásukra semmi ok sem volt. Déli egy órakor valamennyi vissza is kapta a szabadságát, amelytől hazug paragrafusokkal fosztották meg őket a Rudnay-huszárok.

Hazafias sütősegéd. Egy helybeli lisztkereskedőnek valamelyik bécsi cég beküldött öt kilogramm élesztőt azzal a kéréssel, hogy azt az itteni pékek közt ossza szét ingyen. Az illető lisztkereskedő eleget tett a cég eme kérésének s egyebek közt egy csomagot személyesen vitt el a Trapli-féle sütőműhelybe kipróbálás végett. Hanem alaposan megjárta a sütőműhely vezetőjével: Budimácz Istvánnal.

— Mit akar az úr ezzel az élesztővel? Hisz látom a csomagolásáról, hogy német, még hozzá bécsi. Bécsi élesztő pedig nem jön az én süteményembe.

— De hisz ez nem kerül semmibe!

— Ingyen sem kell! Irja meg annak a németnek, hogy van Magyarországon is élesztő-gyár, sőt mi több Baján is s így nincs szükségünk az ő rongy portékájára.

Hej, csak miért is nem lehet ilyen hazafiságot beleoltani minden egyes magyar emberbe! Luegerék, Ellbogenék, aligha mernének aztán pimaszkodni velünk.

Különös ismertető jel. A mult héten történt, hogy egy kicsi szőke, mintegy 16 esztendő leányka elment Bráde József ipartestületi jegyző hivatalába, hogy munkakönyvet kérjen. Remegő hangon kíván »jó napot!« a szemeit egy világért sem emelné fel a hozzábeszélőre.

— Mi tetszik, kis lányom? — kérdi a jegyző valamivel szelidebben, mint mikor a férfinemhez tartozók járnak nála.

— Munkakönyvet kérek . . .

— Munkakönyvet? Hát nem sajnálja eldurvítani azt a macskaláb nagyságu kezecskéjét?

— Dehogyan nem! . . . A Józsi is mondta . . .

— Ki az a Józsi?

A leány egy pillanat alatt rákvörös lesz. (mely olyan jól illik aranyszőke hajához), majd alig hallhatóan rebegi:

— Az unokatestvérem.

— De szeretném, ha nekem ilyen helyes unokatestvérem volna. Hát hogy is hívják, lelke?

— Kovács Veronka.

— Mikor születet?

— 1888-ban.

— Vallása?

— Katholikus.

— Termete, arca . . . azt látom, a szemét azonban nem látom. No nézzen reám, mert rögtön ideirom, hogy hamis a szeme!

A kis lány egy pillanatra feltekint, de ez épen elegendő volt az élesszemű jegyzőnek, hogy megállapíthassa, hogy olyan szép, ne-felejes-kék szemeket már régóta látott. Többet nem is kérdez, hanem csak írja, hogy orra: fitos, szája: pici, fogai: épek, haja: szőke. egy rovatnál azonban magakad; ez a »különös ismertető jel.«

— Mondja csak, cicám, van valami különös ismertető jele?

A kis lány ismét biborpiros lesz és nem válaszol.

— Mondja, mondja szaporán, nincs azon szégyelni való. Aztán a törvény is előírja.

— No ha már a törvény is beleavatkozik ilyen dologba, hát megmondom . . . de kérem, ne írja bele a könyvbe . . . az a különös ismertető jellem, hogy — nagyon, de nagyon szerelmes vagyok

Vesztett eb Bácsalmáson. Csütörtökön nagy rémületet okozott Bácsalmáson egy vesztett eb. Délután kóborolt a határban, s Rosenberg földbirtokos gazdatisztjét, aki gazdasági teendőkkel foglalkozott, hátulról megtámadta és megmarta. Majd a birkanyájra vetette magát, több birkát megmarta s azután tovább rohant a határban. A vesztett kutyára egész hajtóvadászatot tartottak, de nem sikerült megtalálni. A megmarta gazdatiszt még tegnap este Budapestre utazott a Pasteur intézetbe.

Mit keres. Jóízű apróság esett meg a napokban egyik nagyobb vidéki városunkban, K.-ban. Valami nagyszerű ünnepi koncertnek kellett volna lenni. Együtt volt az egész díszes közönség, s a szereplő művészek és művésznők is türelmetlenül várták már a program megkezdését. Meg is lehetett volna kezdeni a dolgot, hogyha egy fontos és nélkülözhetetlen személyiség jelen lett volna: a zongorista, aki a deklamáló, éneklő és hegedülő művészeket és művésznőket kísérje. Ez a fontos személyiség azonban váratott magára.

A művészek erőt vett a várakozás türelmetlensége s valósággal izzó volt a levegő a művészsobában, mintha villamossággal lett volna telítve. Végre a közönség is nyugtalanodni kezdett, és hangosan dobogva követelte az előadás megkezdését. Tenni kellett tehát valamit. A rendezőségben nem volt senki, aki a zongorakíséretet elvállalhatta volna. Sok idő a tanakodásra nem igen volt, mert a nézőtérrel komoran, vésztijszólan zugott fel a türelmetlen közönség tombolása. A főrendező agyában hirtelen mentőgondolat támadt. Ünnepeles arccal lépett a pódiumra és stentori hangon szólott le a hirtelen elcsöndesülő közönséghez:

— Uraim és hölgyeim! A zongorista nem jött el, nem volna szíves valaki önök közül a zongorakíséretet elvállalni?

A főrendező szavait mélységes hallgatás követte. A kínos csöndet végre egy szék zörrenése törte meg. X. csizmadiamester állott fel a helyéről s a podium felé közeledve a lehető legegyszerűbben kijelentette, hogy ő fogja a zongorakíséretet teljesíteni. A derék mester hangja olyan természetesen csengett ennél a kijelentésnél, mintha világeletemben egyebet se tett volna, csak mindig hangversenyző művészeket kísért volna a zongorán.

A közönséget a csizmadiamester váratlan kijelentése az első pillanatban valósággal elkábította. De ki az ördög is gondolt volna arra, hogy egy közönséges csizmadiamesteremberben annyi zenei műveltség legyen, hogy zongorakíséretet vállaljon el. Az egész hallgatóság visszafojtott lélekzettel leste a történeteket; hiszen szenzáció készült.

A mester fellépett az emelvényre, ahol a főrendező már készítette volt számára a hangjegyzeteket. Az önkéntes zongorakísérő odalép a klaviatúrához, lehajol, vizsgálódik, körüljárja az egész hangszert, alája, mögéje tekint, végre pedig fölegyenesedve a főrendező arcára pillant.

— Mit keres, X ur? — kérdi a főrendező halkán, amire a mester a halálos csöndben mélyen döngő basszusban felel:

— Hászén nem találok a forgatóját! . . .

Falrengető kacagás kísérte a választ és Isten tudja, mi történt volna vele, ha a késedelmeskedő zongorista az utolsó pillanatban meg nem érkezik lihegve és nem ül oda a zongorához.

Oeser-féle **Zongorák**, Schunda-féle **cimbalmok** eredeti gyári árakon, kiváló minőségben, kedvező feltételek mellett ifj. Wagner Antalnál Baján kaphatók.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcort eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtkát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromsághoz Baján.

Strófák a hétről.

A hétnek szürke krónikása
Nem lehet soha halhatatlan,
Bár szíve medre drágagyöngynek
S elméje lángol, mint a katlan.
Tengődik csak a ma kegyelmén,
Országá, mit befog a hét.
Használatlan hever körötte
Sok drága téma szanaszét

Mert más ha ír, a krónikája
Erőltetett, nem aktuális,
Olyan, mint télvíz idejében
Élettelen erdőn majális.
Hiába bús, ha víg a hétnek
Planétája, kacagni kell
S kedve derült bár, bus hetekben
Dalát műkönyvel önti fel.

Szegény rabszolga krónikások,
Pegasus had ekébe fogva.
Leinti bizton a redaktor,
Ha ex tempore háborogna.
Krónikás szürke hivatalnok
Olymp berkén, statisza, gép
Költő dala: nektár nedűje,
A krónikásé: kotyvalék!

Jalu mellett a japánok
Nagy diadalt értek,
Harmincezer orosz főre,
Súlyos csapást mértek;
A maroknyi japán sereg
Kaszabolta sorra,
Megnyult *szárazföldön* is hát
A sok muszka — orra.
Hová az oroszot becsalták,
A hely neve *Antung*
(Jószimatú japán részről
Fölséges egy Andung!)
Van is most hát ribillió
Nagy Szent Péterváron,
Búsul orosz (nem a lengyel)
A szenvedett káron.
Nagy hatalmak örömtelten
Markukba nevetnek,
Európai egyensúlyba
Kedvező súlyt vetnek;
Az oroszok most szenvedett
Kínos veresége
Államalakulásoknak
Lehet reménysége!

Megkezdődtek az áldások
Május szép havában,
Áhitatos imádság foly
Templomban javában,
A főtca hat órára
Megélénkül szépen,
Templom előtt vár sok ifjú
Kiséretre készen;
S ha megkondul áldás után
A templom harangja,
Felhangzik a leánysereg
Vigan csengő hangja . . .

Ki a zöldbe!
Az édes tavasz leszállott a földre.
Elesített minden, a mi fáj
(Im wunderschönen Monat Mai)
Csak a szerelmek gyulnak, égne,
Sóhajok, vágyak törnek égnek,
Csók csattanástól hangos a berek
És szaporodnak a — valóperek.

5 koronáért

küldök 4 $\frac{1}{2}$ kiló (kb. 50 db.) kevéssé megsérült
finom enyhe

pipere szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és
gyöngyvirághó: szépen összeválogatva. A pénz előze-
tes megküldése esetén, vagy utánvétellel küldi:

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

NYILT TÉR

Ezen rovat alatt közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Nyári idény Májustól Októberig.
(Téli idény Októbertől Ápriliséig.)

Daruvár

Ásvány- és iszapfürdő, Szlavóniában.

A déli vasút bares-pakraci vonalának állomása. — Posta és távirada.

A régi rómaiak ideje óta kitűnő hírnévnek örvendő **vasas hőforrások és iszapfürdők**, valamint az impozáns laképületek egy 60 hold terjedelmű, kies parknak közepén fekszenek, melynek közvetlen közelében erdőborította hegység terül el számos szép sétáttal és kilátási ponttal. A laképületek közt legkiválóbb a **János fürdő ujonnan épült palotája, melynek lakosztálya a fürdőkkel és a fangó-gyógyintézettel zárt, fűthető folyosó által van összekötve.**

A **vasas hőforrások, iszapfürdők és a fangó-gyógyimód** kitűnően hatnak női bajoknál, **esúzos-, köszvényes- és idegbajoknál, valamint vérszegénységnél.**

A t. c. vendégek szórakozására szolgálnak: a kitűnő parkzene, lawntennis, tekepálya, táncoskorúcskák, fürdőkönyvtár, hangversenyek és kirándulások a gyönyörű és történelmi szempontból érdekes környékre.

Fürdőorvos: Dr. Fischer.

Hivatalnokok tetemes árleengedésben részesülnek. — Prospectusokat szívesen küld az igazgatóság. 6--3

Egy jól gondozott 5800 □ öles területű faj vesszőkkel beültetett kitűnő termésű

S Z Ö I Ö

melyen egy épület is van, a város közelében fekszik, illő áron szabadkézből eladó. — Értesítést ad a kiadóhivatal.

Schmidl L.-féle györi

Hungária Csokoládé

és finom

Cukorkák

kaphatók:

Baján minden nevesebb fűszerkereskedésben.

Tiszta, jó és ajánlatraméltó
H o n i gyártmányok!

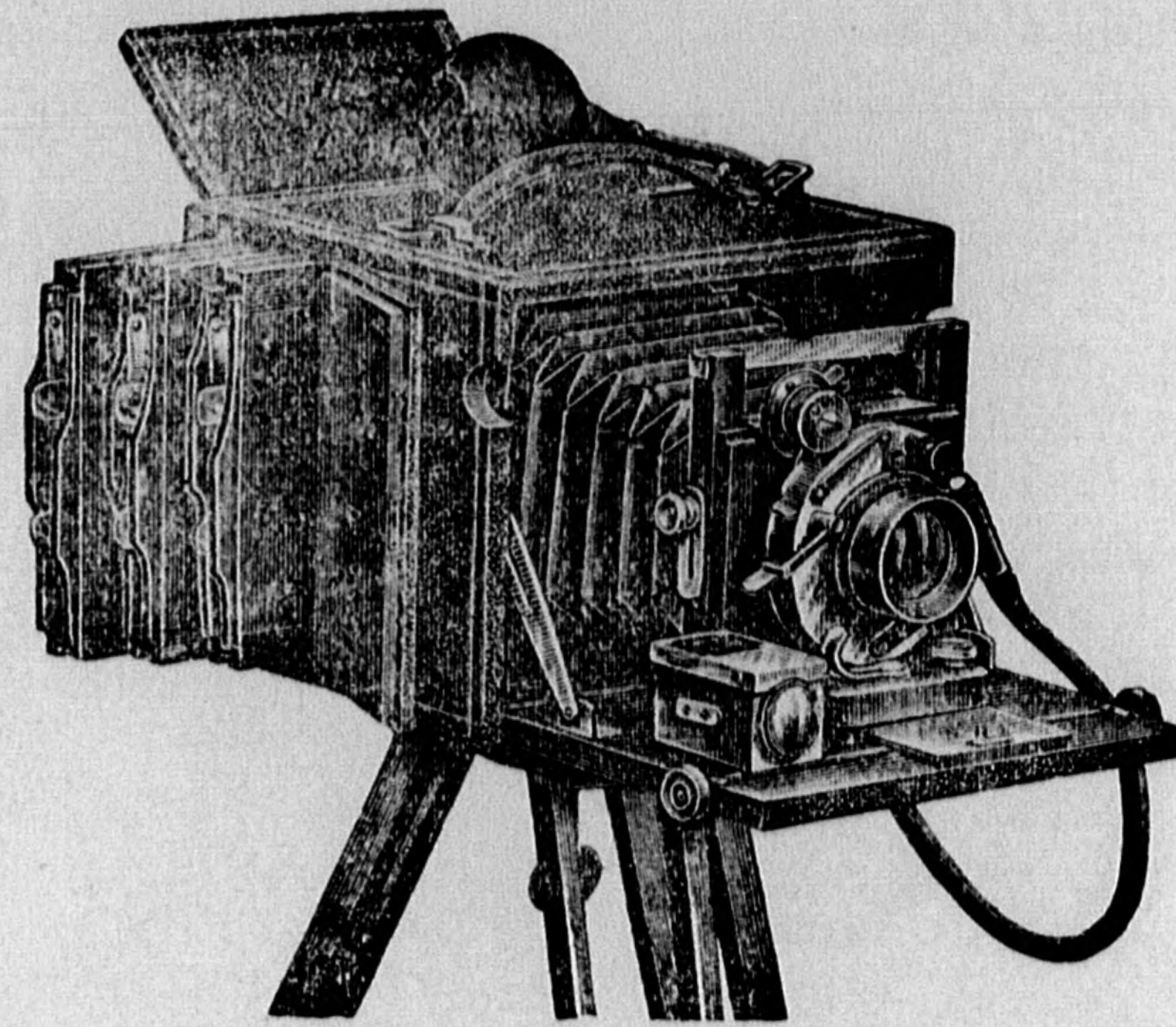
26--2

Könyvek részletfizetésre

ép oly előnyös fizetési feltételek mellett, mint bármely fővárosi vállalatnál

Ifj. Wagner Antal

könyvkereskedésében **BAJÁN** kaphatók.

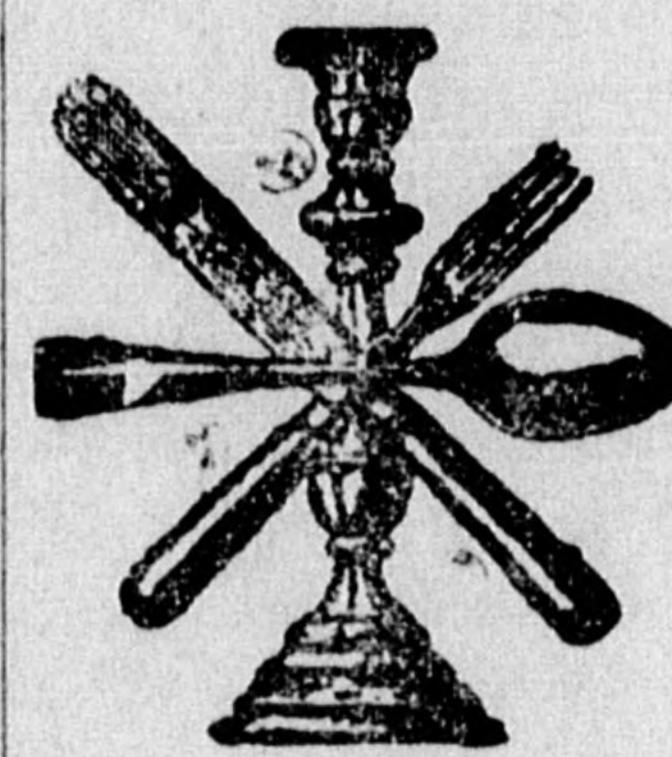

Fényképező-gépek

és felszerelések nagy választékban gyári áron kaphatók

Ifj. Wagner Antalnál
B a j á n.

Egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét túlhalmozott raktárból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt **mexikói ezüstárúmat** és pedig: 6 drb. mexikói ezüst asztali kést, 6 drb. mexikói ezüst evővillát, 6 drb. mexikói ezüst evőkanalat, 12 drb. mexikói ezüst kávékanalat, 6 drb. kiváló dessertkést, 6 drb. kiváló dessertvillát, 1 drb. mexikói ezüst levesmerő-kanál, 1 drb. ezüst tejmerítő, 2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartót.

46 drb összesen **frt 6.50**
csak

Minden megrendelő ezenkívül **jutalomképen** egy szavatosság mellett pontosan működő 12 $\frac{1}{2}$ kiló hordképességű **háztartási mérleget** kap **teljesen díjtalanul.** A **mexikói ezüst** egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért **25 évi jótállást** vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból

Scheffer D. Sándor Bpest, Bezerédi-u. 3.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szihat.

Legjobb valódi francia **szivar-**
kapapir és **szivarkahüvely** kap-
ható az ország minden
különlegességi árudájában.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tisztelettel tudatni, hogy

férfi-szabó üzletemet

május hó 1-vel **Jókai Mór-utca 11. sz. alá** helyeztem át Abban a reményben, hogy pontos kiszolgálásom által a mélyen tisztelt közönség teljes megelégedését kiérdemeltem, kérem, hogy azal engem a jövőben is megtisztelni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

Fein Lázár

férfi-szabó.

2-1

Bérbeadó ház.

Szép, új 6 szoba és előszobából, konyha, kert s mellékhelyiségekből álló uri lakás **KIADÓ a Kossuth Lajos-utcában.**

Bővebbet Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Baján, a Kenderesi zúgban, Rókusváros 4. szám alatt fekvő

herés-kertemet

szabadkézből eladom.

Bővebb értesítést nyújt

Fleischmann József

Nagy-Becskerek.

Katonatisztek, állami, megyei és városi tisztviselők

olcsó kamat mellett **törlesztéses kölcsönt** nyerhetnek.

Katonatisztek házassági óvadékukra 50—70 százalékig kaphatnak rendkívüli kedvező kölcsönt.

FÖLDBIRTOKRA

az értéknek $\frac{3}{4}$ részéig — $3\frac{1}{2}$, 4 és $4\frac{1}{2}$ százalékos annuitásos kölcsönt eszközölünk.

BANK és VÁLTÓHÁZ bizományi iroda

Klauber S. Baja,

Gróf Zichy Bódog-tér 4.

özy. Spitzer Simonné és Társa

tégla- és cementárú gyára

BAJÁN.

Ajánljuk az építő közönség figyelmébe építési anyag üzletünket, hol állandóan nagy raktárt tartunk alant felsororolt építési anyagokból:

Mész, Beocsini portland és román cement, hófehér, darabos és Elefánt védjegyű, eredeti olmozott oltott. zsákokban.

Nádszövet. (Stucatur-nád.)

Kátrány, tinctoral és carbolineum, faanyagok telítéséhez.

Aszfalt elszigetelő lemezek.

Bitumen, aszfalt és kaucsuk aszfalt: nedves falak kiszáritásához. — Aszfalt és kátránypapír, tetőfedéshez. — Kavics és dunai homok.

Épület díszítmények.

10-6

Dupla villanydelejes kereszt, vagy csillag.

D. R. G. M. 88503. sz.,

gyógyít és felüdít jótállás mellett: **köszvény, reuma, asthma** (nehéz lélegzés) **álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia** (oskór), **idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, tehetetlenség, influenza**, valamint minden **idegbetegségnél**. Azon beteg, aki 88503 sz. készülékem által legfeljebb **44 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona. idült betegségeknel alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknel alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest VIII. Bezerédi-utca 3. szám.

Tóth Kálmán-utcai

házam

szabad kézből

eladó,

esetleg

október 1-étől

bérbeadó.

Dr. Klénáncz György

ügyvéd.

2-2

●● Pártoljuk a honi ipart! ●●

A legjobb
Író ténták „STELLA“ védjeggyel
Másolható ténták „STELLA“ „
Szines ténták „STELLA“ „
Tusoldat „STELLA“ védjeggyel

készülnek a „STELLA“ vegyészeti gyárban

— B U D A P E S T E N. —

Főraktár:
Ifj. WAGNER ANTAL papirkereskedésében

●● B A J A. ●● 52-48

●● Pártoljuk a honi ipart! ●●

Pártoljuk a magyar ipar termékeit!

Pártoljuk a honi gyártmányokat!

Dupla villanydelejes kereszt, vagy csillag.

D. R. G. M. 88503. sz.,
gyógyít és felüdít jótállás mellett: **köszvény, reuma, asthma** (nehéz lélegzés) **álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia** (oskór), **idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, tehetetlenség, influenza**, valamint minden **idegbetegségnél**. Azon beteg, aki 88503 sz. készülékem által legfeljebb **44 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona. idült betegségeknel alkalmazandó.
A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknel alkalmazandó.
A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor
Budapest VIII. Bezerédi-utca 3. szám.

Tóth Kálmán-utcai

házam

szabad kézből

eladó,

esetleg

október 1-étől

bérbeadó.

Dr. Klénáncz György
ügyvéd.

2-2

Magyar

Mű-bútorgyár

részvénytársaság Békéscsaba.

Bajai képviselője: **G á s p á r Á r m i n.**

Fiók-telepek: } **Nagyvárad, B A J A,** Erzsébet királyné-ntca (volt Mészáros-féle ház)

Teljes lakásberendezések. — Legolcsóbb gyári árak. — **Mindenféle diszítő- és kárpitosmunkák elvállaltatnak.**

Modern bútorok.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy ujonnan és gazdagon felszereltem a

gyermek-, női- és férfi-cipő-raktáramat

és ezentúl csakis a legjobb minőségű és leg-elegánsabb gyártmányt fogom raktáron tartani.

Törekvésem lesz, hogy eloszlassam a közönség közt elterjedt azon téves felfogást, hogy a gyári cipők nem jók, sőt be akarom bizonyítani, hogy igen kitűnő gyári cipőket lehet kapni, csak annak beszerzési forrását kell tudni.

Szíveskedjenek tehát cipő-vásárlás alkalmával bizalommal hozzám fordulni és meggyőződést szerezni arról, hogy az én cipő-raktáramat nem lehet más üzleti cipőkkel összehasonlítani. Az én cipőim a legelőkelőbb forrásból származnak és pedig a legjobb bőrökből jó és izléseesen elkészítve.

Nem hagyhatom érintetlen azt sem, hogy az én cipőim formája a legújabb és legcélszerűbb kaptafa által szép alakját soha nem veszíti és a lábának kényelmesebb mint azok a közönséges bolti cipők.

Ez alkalommal ajánlom raktáromat: Mindennemű diszműárúkat, férfi és női fehérneműket, nap- és esőernyőket, legdivatosabb nyakkötőket, gallérok, kézelők, keztyűk, uti készletek és gyermekjátékokat.

Továbbá nagy porcellán-, üveg-, Majolika-edényeket, berndorfi china-ezüst készleteket, Thonet-féle székeket és Ditmár-féle lámpákat nagy választékban.

Szíves pártfogást kér

kiváló tisztelettel
Sternfeld Vilmos.

Mit igyunk ?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer. Elsősorban a MOHAI

ÁGNES

FORRÁS mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olesó savanyúvíz, dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyosknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor, légcső és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha gyomor, bél és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha a vesebajti gyógyítást akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai ÁGNES-forrást, ha máj- és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben, minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az ÁGNES-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Árlapot s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai ÁGNES-forrás kezelőse Mohán, Fejérmegye.

Kedvelt borvíz. Kedvelt borvíz.

Főraktár BAJA város és közvetlen környékére:

Drescher Gyula úrnál.

Árak úgy a vidéki, mint a helyi fogyasztásra:

1¹⁰/₁₀ literes üveg 50 fillér
1 " " 42 "
1/2 " " 30 "

6 2

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmúlhatatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyere-ménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,

a 100.000	koronás fő-nyereményt a	74366.	számu sorsjegyre	a 80 000	koronás fő-nyereményt a	83061.	számu sorsjegyre
a 100.000	„ az	52528.	„	a 70.000	„ a	81161	„
a 100.000	„ a	94780.	„	a 70.000	„ az	5498.	„
a 90 000	„ a	109780.	„	a 60.000	„ az	51613.	„
a 90.000	„ a	83610.	„	a 60 000	„ a	76347.	„
a 90.000	„ a	92787	„	a 50.000	„ a	4036.	„

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt — A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**, 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**, 1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**, 8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb; összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000** korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt. — 75 vagy kor. 1 50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 " " " 3. " " 6. ; 1/1 " " " 6. " " 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó évi május hó 17-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I fiók: **Váci-körut 4/a.**

II fiók: **Muzeum-körut 11/a** III fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

(utánvételezni kérem
Az összeget korona összegben (postautalvánnyal küldöm
(mellékelem bankjegyekben (bélyegekben.)) A nemtetsző
törendő.

Pontos cím: